

ROLUL MULTIMEDIA ÎN PROCESUL DE INTEGRARE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU HANDICAP

Maria TONU

Catedra Asistență Socială

The article describes the role of multimedia in the social integration of handicapped people.

The author describes the definition of multimedia and components which contribute to create and transmit files in the communicational process

Multimedia este o arhitectură compusă din toate procedeele de formare, stocare și transmitere a textelor, imaginilor, mesajelor audio și video. Instrumentele de aplicare a multimedia sunt computerele, programele, aparatele de înregistrare, camerele foto/video, Internetul.

Internetul este o rețea internațională de calculatoare și oferă șanse enorme de a naviga virtual în spațiile geografice, informaționale, culturale pentru documentare promptă, comunicare eficientă, formare de opinii și participare on-line la diferite procese și evenimente. Astfel, site-ul <http://initiativa.wordpress.com>, oferă un set de publicații despre persoanele cu handicap și un forum, unde persoanele își exprimă opiniile; site-ul <http://www.advocacy.md> conține informație despre Centrul de Asistență Juridică pentru Persoanele cu Dizabilități. Grație *poștei electronice* (E-mail), procesul de comunicare (corespondență) devine extrem de rapid, indiferent de distanța geografică. Spre exemplu, utilizând adresa olegbulgaru@mail.ru – adresa electronică a Centrului Republican de Resurse pentru Asistența Socială ori alte adrese electronice, avem posibilitate să recepționăm fotografii, texte, fișiere audio și video, documente scanate etc. Programul Skype permite utilizatorilor să comunice on-line și să se vadă reciproc. Prin Skype și Video Conferințe se organizează conferințe, susținerea tezelor de doctorat, sunt ghidați medicii în timpul intervențiilor chirurgicale. Grație Internetului, activează instituții de învățământ cu predare la distanță. Calculatorul și tehnologiile moderne de comunicare oferă posibilități enorme persoanelor cu handicap. Personal, consider că Internetul este a opta minune a lumii.

Studiind impactul media asupra grupului social – persoane cu handicap, la moment atestăm un fenomen senzațional manifestat prin implicarea majoră a acestor persoane în schimbarea statutului lor social. Dacă în anii 90 ai secolului trecut persoanele cu handicap constatau doar cu durere starea lor precară, apoi în 2011 atestăm un grup social educat și instruit, care știe cum sa-și revendice drepturile, cum să mediatizeze societatea și să sensibilizeze factorii de decizie. Exemplificăm un fenomen surprinzător, care confirmă schimbarea mentalității societății, a factorilor de decizie și a persoanelor cu handicap în Republica Moldova, desprins din cadrul activității Grupului de Acțiune Comună în Strategii Media (GACSM), care este o uniune benevolă dintre cinci ONG-uri și activează în beneficiul persoanelor cu dizabilități. Grupul a fost creat în septembrie 2009, cu suportul Institutului pentru o Societate Deschisă / Inițiative Media în Sănătate, în scopul dezvoltării unor abordări și principii comune de promovare a incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități mintale în Republica Moldova [1].

Senzația este impunătoare prin faptul ca persoanele cu handicap organizează și participă la activități; mediatizează prompt acțiunile lor prin intermediul Internetului; implică presa și audiovizualul din Republica Moldova în procesul de prezentare a situației reale a persoanelor cu handicap; utilizează diversitatea media în procesul de protecție, reabilitare și integrare socială a acestor persoane.

Participarea la activități în beneficiul persoanelor cu handicap. Un eveniment crucial în contextul Republicii Moldova este Seminarul „Autodocumentarea poveștilor de viață ale persoanelor cu dizabilități” (24-25 noiembrie 2010, Chișinău), organizat de Institutul pentru o Societate Deschisă / Inițiative în Sănătatea Mintală, în colaborare cu Asociația „De partea ta” din România și Proiectul „Comunitate Incluzivă – Moldova”, implementat de Keystone Human Services International Moldova Association. „Participanții doresc să învețe cum să utilizeze tehnicile media pentru a-și cere drepturile și a-și face auzite vocile. În cadrul seminarului persoanele cu dizabilități și părinți lor își vor dezvolta abilitățile de autodocumentare și de elaborare a mate-

rialelor media în scop de autoreprezentare (self-advocacy), prin utilizarea tehnicilor precum photovoice, mărturia personală și utilizarea noilor media pentru diseminarea materialelor elaborate, cu scopul de a schimba atitudinea societății și a factorilor de decizie față de persoanele cu dizabilități. Participanții la seminar vor prezenta mărturiile video și foto care relatează diferite experiențe trăite și felul în care aceste experiențe le-au marcat sau le-au schimbat viața, opinii personale despre problemele cu care se confruntă și schimbările pe care și le doresc etc. Materialele video și foto relevă sentimentele, atitudinea și opinia persoanelor cu dizabilități și a membrilor familiilor lor față de realitatea ce-i înconjoară. În mare parte, sunt abordate problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, locul lor în societate, familie, școală ș.a. Astfel, documentând și prezentând publicului larg experiența personală atât pozitivă, cât și negativă, autoreprezentanții vor promova ideea de incluziune socială a tuturor persoanelor cu dizabilități și dreptul lor de a trăi în comunitate, bucurându-se de aceleași drepturi ca și ceilalți cetățeni”. Seminarul a fost precedat de un atelier de lucru din 04.10.2010 (Chișinău), unde douăzeci de adolescenți cu dizabilități și părinți care au copii cu dizabilități au învățat să fotografieze și să filmeze în cadrul unui training. Trainingul a fost organizat de GACSM cu sprijinul financiar acordat de Institutul pentru o Societate Deschisă (Inițiativa Media în Sănătate) și are drept scop de a dezvolta abilitățile persoanelor cu dizabilități și ale părinților lor de elaborare a materialelor media în scop de autoreprezentare (self-advocacy)” [2].

Mediatizarea promptă a activităților prin intermediul Internetului. O activitate impunătoare de difuzare a informațiilor prin Internet desfășoară și pagina <http://initiativa.wordpress.com>, în care, grație Marianei Țibuleac, coordonator Relații Publice la Centrul de Asistență Juridică pentru Persoanele cu Dizabilități, fluxul informațional din domeniul persoanelor cu dizabilități este completat cantitativ și calitativ. Aici trebuie de menționat că emițătorul de informație, actorii implicați în cadrul unui proces și beneficiarii exercită o legătură retrospectivă (feed-back), prin intermediul forumului de discuții.

Exemplificăm: *Tatiana, psiholog din Ialoveni*, la 23 septembrie 2010, ora 4:02 p.m. a spus: „Noi, membrii echipei mobile din Ialoveni, vă mulțumim pentru receptivitate și operativitatea cu care ați reușit să informați publicul despre importanța serviciului nostru. Și mai important ar fi să accentuați necesitatea creării unor asemenea servicii la nivel național. Aceasta deoarece, odată cu ratificarea Convenției privind persoanele cu dizabilități, se caută noi soluții și modalități de a facilita incluziunea și reabilitarea socială a persoanelor, dar mai ales a copiilor cu dizabilități. Situația precară în care se află copiii cu dizabilități, lipsa serviciilor comunitare pentru ei, izolarea lor este alarma ce stimulează comunitățile din Republica Moldova să caute noi soluții de a implementa asemenea servicii cum este Serviciul comunitar „Echipa Mobilă”; suntem deschiși spre a ne împărtăși în continuare experiența.

Doar împreună putem reuși. Sperăm la o colaborare eficientă cu Centrul de Asistență Juridică pentru Persoanele cu Dizabilități – Organizație pe care o reprezentați. Mult succes în ceea ce faceți!”

Mariana Țibuleac, 29 septembrie 2010, ora 6:48 a.m. a spus: „Cu plăcere! Succes și baftă în toate activitățile voastre!” [3].

Aici trebuie să menționăm și aportul altor componente media care, conform tradițiilor, la 3 decembrie sunt solidare și deschise spre persoanele cu handicap:

„Prim-ministrul Vlad Filat a avut astăzi, 04.12.2010, la Guvern, o întrevvedere cu un grup de persoane cu dizabilități, reprezentanți ai diferitelor organizații din domeniu”, – a relatat pentru MOLDPRES Direcția comunicare și relații cu presa de la Guvern.

Discuția s-a axat pe problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, ce țin de implementarea Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, crearea condițiilor optime pentru integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități.

Participanții la întâlnire au primit drept cadou câte un laptop, urmând să le fie asigurat și accesul la Internet [4].

Implicarea presei și audiovizualului din Republica Moldova în procesul de prezentare a realității privind persoanele cu handicap. În contextul promovării conceptelor Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, ratificată la 09.07.2010 de către Parlamentul Republicii Moldova, GACSM realizează, în perioada noiembrie 2010 – august 2011, un ciclu din șapte prezentări tematice în cadrul emisiunii „Noi și societatea”. Scopul final al acestei inițiative este de a spori nivelul de cunoaștere a drepturilor persoanelor cu handicap. Deja au fost abordate subiectele: *Libertatea de exprimare și opinie, accesul la informație*

(26.11.2010); *Dreptul la casă și familie* (3.12.2011); *Viața independentă și dreptul de a fi inclus în comunitate* (28.01.2011). Fiind conectați la Internet, avem posibilitatea să audiem informația expusă în cadrul emisiunilor, accesând adresele: http://trm.md/index.php?module=stiri_int&news_id=22229

http://trm.md/index.php?module=stiri_int&news_id=22359

http://trm.md/index.php?module=stiri_int&news_id=23406

Diversitatea media în procesul de protecție, reabilitare și integrare socială a persoanelor cu handicap. Mijloacele de comunicare în masă reprezintă: presa scrisă, cartea, afișul publicitar, radioul, televiziunea, discul, caseta video și audio, telefonul, telegraful, E-mail-ul, Internetul, dar și cinematografia, fotografia. În acest context este salutară activitatea novatoare în domeniul persoanelor cu dizabilități care se desfășoară acum în Republica Moldova

„Opt copii și tineri cu dizabilități, dezinstituționalizați din Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale din Orhei și integrați în familie, au realizat, cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități, o expoziție de fotografii cu genericul: **LUMEA, ASA CUM O VAD EU**”. Expoziția de fotografii este o acțiune care are la activ deja 2 ediții (2009, 2010) și prezintă o formă inedită de integrare socială a persoanelor cu handicap, dar și o modalitate de unicat în contextul mass - media din Republica Moldova prin faptul că scoate în evidență aptitudinile pozitive ale persoanelor cu handicap mintal. Fotografiile sunt expuse în incinta MMPSF în ajunul Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități. Ediția din 2009 a bătut toate recordurile în procesul de mediatizare a unui eveniment din cadrul activităților persoanelor cu handicap. Prezentăm câteva surse care au mediatizat evenimentul:

- <http://www.mpsfc.gov.md/md/newsst/1211/1/3798>
- http://www.trm.md/index.php?module=stiri_int&news_id=13327 (rom)
- <http://www.civic.md/stiri/lumea-asa-cum-o-vad-eu-expozitie-de-fotografii-realizate-de-copii-cu-probleme-de-sanatate-mintal.html>
- <http://www.info-prim.md/?a=10&nD=2009/12/02>
- <http://www.ong.md/index.php?mod=home&hmod=postbyid&id=3191> [5].

În concluzie, remarcăm ca rezultatul mediatizării și sensibilizării cercurilor largi de cititori este materializat prin schimbarea mentalității societății față de persoanele cu handicap și educarea unui mediu cult, blând, favorabil, care contribuie la: consolidarea poziției optimiste a persoanelor cu dizabilități ca membri egali al societății; lansarea persoanelor conștiente de rolul, libertatea și responsabilitatea lor în cadrul existenței umane; propagarea modului activ de viață; integrarea socială a acestui grup social în viața activă. Utilizarea multi-media în procesul de integrare și activismul grupului dezavantajat pe bază de sănătate va stimula benefic procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități. Această tendință este prezentă în politicile sociale moderne, dar și în necesitățile cotidiene ale persoanelor cu nevoi speciale.

Referințe:

1. <http://www.inclusion.md> (accesat la 21.02.2011)
2. <http://www.inclusion.md/ro/home> (accesat la 21.02.2011)
3. <http://initiativa.wordpress.com> (accesat la 21.02.2011)
4. Ibidem.
5. <http://www.inclusion.md> (accesat la 21.02.2011)

Prezentat la 25.03.2011